

EDUCATORUL FĂRĂ MANUAL

Dr. Alexandra ZBUCHEA

Educația în muzeu este un subiect tot mai discutat, atât în mediul muzeal, cât și în învățământ. Viziunea cu privire la aceasta diferă însă destul de mult, în funcție de perspectiva adoptată: a muzeografului, a profesorului, a elevului, a părintelui, a adultului. De cele mai multe ori discuția se poartă la nivel disjunctiv sau competitiv. Multe persoane consideră că educația în cadrul muzeului este o alternativă viabilă și necesară la sistemul de educație formală. Alte persoane consideră că educația prin intermediul muzeului este incompletă și superficială, iar pentru ca procesul educativ să fie eficient, muzeul trebuie să fie o resursă complementară școlii, care îmbogățește procesul educativ formal, dar care nu este suficient de sine stătător. În general, însă, se consideră că educația prin muzeu poate completa cunoștințele obținute la școală și poate conduce la dezvoltarea unor abilități din cele mai diverse, de la cele artistice (pictură, modelarea lutului etc.), la cele mentale (capacitate de sinteză, de analiză, cunoașterea și înțelegerea unor teorii și tematici științifice etc.) În acest context, rolul pe care un educator de muzeu îl are devine unul esențial în dezvoltarea ulterioară sau în paralel, a educației atât a unui copil sau a chiar a unui adult.

Rolul educatorului de muzeu este însă destul de greu de îndeplinit. De exemplu, principala responsabilitate educativă este să transmită diverse valori privind la și pornind de la patrimoniul deținut de muzeu. Astfel el trebuie să valorifice patrimoniul într-un mod creativ și viu, pe direcția educării

publicului. Patrimoniul însă, dacă este insuficient „explicat” publicului, poate deveni inexpressiv și își poate pierde valoarea, iar procesul educativ este practic inexistent / ineficient. Educația în muzeu trebuie să țină seama de faptul că valoarea unui obiect nu este ceva de la sine înțeles, ci trebuie explicată într-un context. Menirea educatorului de muzeu este de a „traduce” obiectele și contextele lor, de a le da un sens educativ, de a le transpune din obiecte cu valoare materială în obiecte vii, care pot „povesti”. De asemenea el trebuie să fie extrem de flexibil ca să poată colabora cu diverse categorii de persoane, de la copii la persoane în vârstă, cu nevoi, dorințe, cunoștințe și experiențe din cele mai diverse.

În acest context, educatorul de muzeu nu numai că trebuie să aibă anumite calități umane, precum empatie, flexibilitate, capacitate de lucru în echipă, spirit ludic etc., ci și cunoștințe și abilități care depășesc cadrul tematicii abordate de colecții și de un anumit program educativ pe care trebuie să îl coordoneze. Astfel, educatorul de muzeu trebuie să aibă cunoștințe de pedagogie, psihologie, să cunoască și să aplice metode educative adecvate pentru diverse grupuri de vârstă, să cunoască metodele de interpretare a patrimoniului. Îi sunt necesare chiar cunoștințe în domenii nespecifice, precum relații publice sau chiar management al timpului.

Pentru a îndeplini toate aceste condiții, este indicat ca el să participe la diverse programe de formare profesională, să urmărească activ realizarea de schimburi de experiență cu colegii din

țară și străinătate, să proiecteze și să dezvolte un sistem de relații benefice îmbunătățirii muncii sale.

Acest sistem trebuie să cuprindă specialiști exteriori muzeului, care sunt interesați de educarea și formarea a diverse categorii de persoane. Cea mai importată categorie de persoane de acest fel sunt profesorii, care sunt interesați de îmbunătățirea și diversificarea propriei activități, respectiv de diversificarea modalităților de interacțiune cu elevii și de multiplicarea contextelor educative pentru aceștia.

De asemenea, educatorul de muzeu trebuie să urmărească dezvoltarea relațiilor cu alte categorii

profesionale care îl pot ajuta să își îmbunătățească propriile metode didactice sau care pot să contribuie la dinamizarea și diversificarea programelor derulate în muzeu. De exemplu actorii pot fi astfel de persoane, care pot crea un cadru special, care să faciliteze educarea prin joc și divertisment.

Educatorul de muzeu trebuie să devină un pivot al unui sistem educativ articulat, având atât componente formale, cât și informale. Acest sistem urmărește multiplicarea ocaziilor educative ale diverselor categorii de persoane, într-un cadru agreabil, necoercitiv și stimulant.